

**ĐÁP ÁN THAM KHẢO TUYỂN SINH VÀO 10 ĐỒNG THÁP NĂM HỌC 2023
– 2024**

Câu 1: (2,0 điểm)

- a) “Điều nhục nhã ấy” được nhắc trong đoạn trích trên là cả làng bị nói là Việt gian bán nước.
- b)
 - + Khởi ngữ “người ta” trong “Ai người ta hơi đâu bịa tạc ra những chuyện ấy làm gì.”
 - + Thành phần biệt lập “Chao ôi”
- c) Trong đoạn trích, tâm trạng cảm xúc của nhân vật ông Hai bộc lộ rất tức giận, bàng hoàng, không muốn tin vào sự thật rằng làng mình theo giặc.

Câu 2: (3,0 điểm)

1. Mở đoạn

- Giới thiệu được vấn đề nghị luận: hiện tượng hiệu ứng đám đông trong xã hội

2. Thân đoạn

a. Giải thích

- Hiệu ứng đám đông là gì?

- Hiệu ứng đám đông là một hiện tượng tâm lý xã hội tồn tại trong mọi cộng đồng con người.
- Hiệu ứng đám đông có thể được hiểu là những suy nghĩ hoặc hành vi của con người thường xuyên chịu ảnh hưởng của những người khác. Người ta thường chạy theo những cái mà số đông cho là hay, đúng và sáng suốt, nhưng bản thân lại không suy nghĩ về ý nghĩa của sự việc.
- Tâm lý học gọi hiện tượng đi theo số đông về nhận thức và hành động dưới sức ép của dư luận là “hiệu ứng đám đông”.

b. Phân tích, chứng minh

*** Biểu hiện của hiện tượng hiệu ứng đám đông:**

- Hành động và nhận thức theo sức ép của dư luận, của số đông nhằm phù hợp với tâm lý chung của đại đa số. Nhiều người chạy theo đám đông, thích a dua, cùng tham gia một sự việc nhưng hoàn toàn không có chính kiến, không hiểu bản chất của sự việc.

- Những người suy nghĩ và hành động ngược với số đông dễ bị dư luận gây sức ép, kỳ thị và có thể phải ra khỏi tập thể.

*** Tác hại của tâm lý đám đông:**

- Hiệu ứng đám đông tạo ra một bộ phận chiếm ưu thế về số lượng nhưng không có sự liên kết thực sự nên không tạo nên sức mạnh bền vững mà chỉ là sức mạnh nhất thời, mặt khác còn có thể gây hậu quả nghiêm trọng.

- Thường cho rằng phán đoán của đám đông bao giờ cũng đúng hơn phán đoán của từng cá nhân riêng lẻ, từ đó dẫn đến những sai lầm trong nhận thức vấn đề.

- Đôi khi ý kiến, suy nghĩ, hành động đơn lẻ của cá nhân vấp phải dư luận áp lực tập thể, khiến họ phải chịu khuất phục nếu không sẽ bị đào thải khỏi đám đông. Thậm chí nguy hiểm cho tính mạng của cá nhân đó.

- Do sự thiếu thông tin, mập mờ trong nhận thức nên con người thường theo số đông nhằm tránh sự lúng túng và tạo sự thống nhất an toàn bên trong tập thể.

- Hình thành thói quen xấu chỉ biết làm theo người khác, biến con người thành những người thiếu bản lĩnh, dễ bị lôi kéo, kích động, mất đi cá tính riêng, thiếu tính tiên phong.

- Đối với các bạn trẻ chưa có kinh nghiệm sống và kiến thức xã hội về các vấn đề mà các bạn bất ngờ gặp phải, dễ bị cuốn theo “tâm lý đám đông”, “hùa theo” những vấn đề nóng của xã hội một cách vô thức mà không hiểu bản chất vấn đề.

*** Giải pháp giải quyết vấn đề hiệu ứng đám đông:**

- Cần trau dồi kiến thức, có sự trải nghiệm thực tế để bản thân có những hiểu biết, không ngừng nâng cao nhân phẩm, đạo đức, từ đó phân biệt rõ phải trái trước mọi vấn đề trong cuộc sống.

- Cố gắng thoát khỏi ảnh hưởng “một chiều” của đám đông, chúng ta không coi thường nhưng cũng đừng quá coi trọng đến sự đánh giá của dư luận.

- Bên cạnh tác động xấu, hiệu ứng đám đông cũng có những ý nghĩa tích cực nhất định. Có thể khai thác mặt tích cực của hiệu ứng đám đông, đặc biệt là trong kinh doanh và tâm lý học giáo dục.

c. Bài học hành động và liên hệ bản thân

- Một hành động của bạn cho dù rất nhỏ bé, nhưng khi nó đã có tương tác với cộng đồng, khi nó hòa mình vào vô số những hành động khác. Vì vậy, hãy đủ tỉnh táo để ý thức được bản thân mình đang làm gì và sẽ có hệ quả ra sao.

- Khi bạn làm một việc gì mà không quan tâm đến những lời chỉ trích hay vì cần lời khen tặng của đám đông, họ lại kính nể bạn, vì bạn có chính kiến, dám sống, dám cống hiến và sẵn sàng đem sức mình xây dựng xã hội.

3. Kết đoạn

- Khẳng định lại vấn đề cần nghị luận.

Đám đông luôn xuất hiện trong cuộc sống và có tác động ít nhiều đối với mỗi con người. Hãy biết khai thác mặt tích cực từ hiệu ứng đám đông một cách thông minh nhưng cần phải sống luôn là chính mình.

Câu 3 (5,0 điểm)

1. Mở bài

+ Giới thiệu tác giả Thanh Hải, bài thơ Mùa xuân nho nhỏ và khổ thơ 1 và 4

*Sống trong đời sống
Cần có một tấm lòng
Để làm gì, em biết không?
Để gió cuốn đi, để sóng cuốn trôi,...*

Những câu thơ, lời hát đầy sức sống và ý nghĩa ấy ca ngợi tấm lòng cao cả của con người trong cuộc sống. Sống trên đời, ai ai cũng nên có một tấm lòng, một lẽ sống, một mục đích và khát vọng sống đúng đắn. Và Thanh Hải đã có một khát vọng, một ước nguyện sống đẹp. "Mùa xuân nho nhỏ" là thi phẩm nói lên điều ấy. Đặc biệt, hai khổ 1 và 4 của tác phẩm đã thể hiện được hết vẻ đẹp của một cuộc đời với những khát khao hiến dâng mãnh liệt.

2. Thân bài

* Giới thiệu chung về tác phẩm

Bài thơ Mùa xuân nho nhỏ được Thanh Hải sáng tác vào tháng 11/ 1980 trong hoàn cảnh đất nước đang hồi sinh nhưng cũng vào lúc này nhà thơ mắc bệnh hiểm nghèo, ông đã sáng tác bài Mùa xuân nho nhỏ ngay trên chính giường bệnh của mình.

*Phân tích 2 khổ

+) Khổ 1

- Bài thơ bắt đầu bằng những cảm xúc trước vẻ đẹp và sức sống của mùa xuân thiên nhiên đất trời . Từ đó, tác giả thể hiện niềm vui say trước sức sống của mùa xuân đất nước, mùa xuân cách mạng:

"Mùa xuân người cầm súng

Lộc giắt đầy quanh lưng

Mùa xuân người ra đồng

Lộc trải dài nương mạ".

+ Nói về mùa xuân của đất nước, của con người tác giả lựa chọn hai hình ảnh. "Người cầm súng" và "người ra đồng" là hình ảnh có ý nghĩa biểu tượng cho hai lực lượng, hai nhiệm vụ chiến đấu và lao động xây dựng đất nước. Những người cầm súng ra trận mang theo những cành lá ngụy trang như mang theo cả mùa xuân "Lộc giắt đầy trên lưng". Cách miêu tả của nhà thơ khiến ta cảm giác những cành lá ngụy trang như đang đâm chồi nảy lộc, tươi xanh suốt con đường ra trận. Hình ảnh này còn phản chiếu vẻ đẹp tâm hồn của người lính Cách mạng gợi liên tưởng tới những vần thơ của nhà thơ Quang Dũng trong bài thơ "Tây Tiến":

"Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc

Quân xanh màu lá giữ oai hừng

Mắt trừng gửi mộng qua biên giới

Đêm mơ Hà Nội dáng Kiều thơm"

+ Họ cầm súng chiến đấu bảo vệ mùa xuân, bảo vệ màu xanh, sự sống trên quê hương, đất nước mình với tâm hồn hào hoa lãng mạn và tinh thần hiên ngang khí phách. Tương ứng với vẻ đẹp của những người lính trên con đường chiến đấu là hình ảnh những người dân đang hăng say lao động để xây dựng đất nước. Hình ảnh "người ra đồng" gợi liên tưởng đến không khí tấp nập, đông vui của những con người tay tạo dựng cuộc sống mới. Dường như bước chân họ đi tới đâu là màu

xanh bát ngát trải theo tới đó. Đọc câu thơ ta có thể hình dung về những cánh đồng màu mỡ, phì nhiêu đang hứa hẹn những vụ mùa no ấm.

+ Hình ảnh “người cầm súng”, “người ra đồng” gắn liền với điệp từ "Lộc". “Lộc” là chồi non, nhành cây non. “Lộc” còn được hiểu là nhựa sống là sức trẻ, sự vươn dậy, phát triển. Mùa xuân của đất trời đọng lại trong hình ảnh lộc non đã theo người cầm súng người ra đồng, hay chính họ đã đem mùa xuân đến mọi nơi trên đất nước. Ta thấy không phải chỉ có mùa xuân theo về, mà còn có cả mùa xuân sinh thành, mùa xuân nảy nở theo bước chân người cầm súng, người ra đồng, gọi thành quả trong công cuộc xây dựng và bảo vệ tổ quốc. Mùa xuân như bao trùm lên khắp muôn nơi.

+) Khổ thơ thứ 4

- Ước muốn của tác giả: trở thành con chim, làm cảnh hoa: những thứ giản dị mà đẹp để tô điểm cho cuộc đời một cách thầm lặng mà ý nghĩa.
- Điệp cấu trúc câu: “Ta làm...” nhấn mạnh khát vọng sống hòa nhập vào cuộc sống của đất nước, cống hiến phần tốt đẹp, dù nhỏ bé, của mình cho cuộc đời chung, cho đất nước.
- Muốn mang đến cho cuộc đời những giai điệu đẹp đẽ, ý nghĩa. Trong bản nhạc rộn rã của cuộc đời, tác giả chỉ muốn làm một nốt trầm nhưng cũng đủ làm xao xuyến lòng người. → Thể hiện sự khiêm tốn.

→ Một ước mơ nho nhỏ, chân tình, không cao siêu vĩ đại mà gần gũi quá, khiêm tốn và đáng yêu. Hình ảnh nhuần nhị, tự nhiên, chân thành, giọng thơ nhẹ nhàng, êm ái, ngọt ngào.

3. Kết bài

+ Khái quát lại giá trị nội dung, nghệ thuật của khổ thơ 1 và 4.

Đọc cả bài thơ nói chung và đặc biệt là khổ thơ 1 và 4 nói riêng của thi phẩm “Mùa xuân nho nhỏ” quý bạn đọc càng thêm trân trọng những giá trị tốt đẹp mà cuộc sống mang lại. Một nhà thơ yêu nước, Tổ quốc và đồng bào da diết, mong muốn trở thành một phần nho nhỏ của mùa xuân dân tộc. Đọc xong tác phẩm, những khát khao chất bỏng của con người đó như tiếp thêm động lực, những ước nguyện thanh xuân của các bạn trẻ như có thêm niềm tin mãnh liệt. Mỗi người hãy tạo ra mùa xuân riêng trong lòng mình, mùa xuân chung của tất cả mọi người. Đó cũng chính là thông điệp mà tác giả Thanh Hải muốn gửi gắm qua tác phẩm này.

